

UVODNA RIJEČ

Drage kolegice i kolege, drage čitateljice i čitatelji,

izuzetna mi je čast i zadovoljstvo uvodno vam se obratiti u ovom jubilaranom Probacijskom biltenu. Naime, kao što vam je poznato prvi Probacijski kvartalac koji smo poslije preimenovali u Probacijski bilten objavili smo 2017. godine i od tada ga, već petu, jubilarnu godinu, redovito objavljujemo. Moram se ovom prilikom zahvaliti Dijani Todosiev koja ga sve ove godine vrijedno i marljivo priprema, potiče vas da pišete i dostavljate svoje članke, a mene požuruje da napišem Uvodnu riječ kako bismo ga mogli objaviti na vrijeme. S obzirom na to da je jubilarni Bilten, moram se ovom prilikom zahvaliti i kolegici Mariji Grbin Živković koja ga sve ove godine grafički uređuje i oblikuje. Zahvaljujući njoj naš bilten nije samo informativan nego je i prekrasno vizualno oblikovan. Zahvaljujem se također svima vama koji u njemu redovito ili povremeno objavljujete svoje članke, kao i svima vama koji ga redovito čitate. Nadam se i vjerujem da ćemo ga i u budućnosti nastaviti redovito objavljivati.

Godina iza nas, što svjedoči i sadržaj ovog biltena, iz perspektive probacijske službe bila je stvarno uspješna i sadržajna. Uz redovite probacijske poslove te uspješno izvršeni veliki broj predmeta, probacijska služba je 2022. godine u okviru projekta „Unapređenje zaštite ljudskih prava i javne sigurnosti kroz jačanje kapaciteta probacijske službe“ financiranog iz Norveškog financijskog mehanizma 2014. – 2021., organizirala međunarodnu stručnu konferenciju: „Izazovi, dvojbe i primjeri najboljih praksi u radu s osobama pod nadzorom probacije“. Uz ovu konferenciju zajedno sa Europskim udruženjem za probaciju (CEP) organizirali smo i generalnu skupštinu CEP-a i međunarodnu konferenciju „Etika i ljudska prava u probaciji“ na kojoj je sudjelovalo 110 sudionika iz 35 različitih zemalja. Probacijski službenici njih 30 bili su na stručnom usavršavanju (job shadowing) u Latviji, Norveškoj, Irskoj, Nizozemskoj i Portugalu te su u okviru tih usavršavanja imali priliku vidjeti i usporediti način na koji njihovi kolege u navedenim zemljama obavljaju probacijske poslove. Godinu smo na neki način zaokružili obaviješću Agencije za mobilnost i programe EU o prihvaćanju našeg projektnog prijedlog te odobrenju bespovratnih sredstava za njegovu realizaciju.

prosina 2022.

Sadržaj

UVODNA RIJEČ	1
DOGAĐANJA U PROBACIJI TIJEKOM 2022.	3
PROBACIJA U BROJKAMA	4
NOVI SLUŽBENICI U PRO- BACIJSKOJ SLUŽBI	5
POGLED PO REGIJAMA - PROBACIJSKI URED SISAK 8 MJESEC BORBE PROTIV OVISNOSTI NA PODRUČJU NADLEŽNOSTI PROBACIJSKOG UREDA PULA	12
EDUKACIJA PROBACIJSKIH SLUŽBENIKA IZ REALITETNE TERAPIJE I TEORIJE IZBORA	14
MOĆNE POMAGAČICE ili os- obni osvrt na jednu edukaciju	16
VIRTUALNA REALNOST U KONTEKSTU TRETMA NSKIH VJEŠTINA	19
POSJET PROBACIJSKIH SLUŽBENICA PORTUGALU	21
INTERNATIONAL TRAINING SCHOOL ON CORE CORREC- TIONAL SKILLS	24
BILI SMO NEZABORAVNO U ŠVEDSKOJ	26
JOB SHADOWING U IRSKOJ	31
GRONINGEN	33
SU na tajnom zadatku....	35
JOB SHADOWING U NORVEŠKOJ	37
PROJEKT „JOB SHADOW- ING“ – POSJET NORVEŠKIH KOLEGA RIJEČI I RIJEČANA NORVEŠKOJ	39
PISMO DJEDU MRAZU	42

Što reći za godinu koja nam uskoro dolazi, osim što će biti izazovna, ali mi smo kroz proteklih 12 godina pokazali da se sa izazovima itekako znamo uspješno nositi. Vjerujem da ćemo zajedničkim radom i sinergijom Središnjeg ureda i probacijskih ureda uspješno odgovoriti na sve izazove koje će vrijeme i društvo staviti pred nas.

Svim službenicima Sektora za probaciju ovom prilikom se zahvaljujem na entuzijazmu, energiji, profesionalnosti, znanju, srcu i strasti koju unosite u obavljanje vaših svakodnevnih poslova. Zahvaljujem se također i svim kolegicama i kolegama iz drugih ustrojstvenih jedinica Ministarstva pravosuđa i uprave te svim suradnicima probacijske službe.

Svima koji slave želim Čestit i blagoslovljen Božić, a svima sretnu, zdravu i uspješnu 2023. godinu.

Goran Brkić, načelnik Sektora za probaciju

DOGAĐANJA U PROBACIJI TIJEKOM 2022.

2022. godina bila je vrlo intenzivna za Hrvatsku probacijsku službu. Ograničenja uslijed pandemije su popustila i sve ono što se odgađalo u ranijem dvogodišnjem razdoblju ove se godine pokušalo nadoknaditi. Paralelno su se odvijale aktivnosti iz četiri projekta:

- ESF projekt „Unaprjeđenje kvalitete pravosuđa kroz jačanje kapaciteta zatvorskog i probacijskog sustava te sustava za podršku žrtvama i svjedocima“
- ESF projekt „Daljnje unaprjeđenje kvalitete pravosuđa kroz nastavak modernizacije pravosudnog sustava u Republici Hrvatskoj“
- projekt financiran sredstvima Norveškog financijskog mehanizma 2014-2021 „Jačanje zaštite ljudskih prava i javne sigurnosti kroz unaprjeđenje kapaciteta probacijske službe“
- Erasmus+ projekt „Virtualna realnost u kontekstu tretmanskih vještina“.

Kroz projektne aktivnosti službenici probacije sudjelovali su u nizu edukacija, kao što edukacije iz prve pomoći, prevencije zaraznih bolesti, edukacija za provođenje tretmanskog programa za nasilne počinitelje „Korak u promjenu“, edukacija iz realitetne terapije i teorije izbora, edukacija iz NLP-a, edukacija „Core correctional skills“.

Nakon što je provedena analiza psihosocijalne klime započelo se sa mjerama koje trebale doprinijeti većoj psihološkoj otpornosti službenika probacije na osobnoj i organizacijskoj razini, a jedna od njih je i unaprjeđenje tretmanskog rada sa počiniteljima pod nadzorom probacijske službe.

Službenici koji su educirani za supervizore psihosocijalnog rada započeli odradili su samostalno ciklus supervizije službenika probacijskog i zatvorskog sustava, te sustava podrške žrtvama i svjedocima.

Ove godine napravili smo značajne pomake u implementaciji elektroničkog nadzora: nabavili smo opremu i testirali je, ustrojili nadzorni centar, proveli edukaciju dijela službenika za korištenje opreme, osnovali radnu grupu za izradu provedbenih propisa i stavili prvom osuđeniku elektronsku narukvicu. Sastanci voditelja probacijskih ureda i voditelja odjela tretmana zatvora i kaznionica održavali su se redovito što je omogućilo učvršćivanje i unaprijeđenje međusobne suradnje, ali i osmišljavanje novih ideja za budućnost. Boljoj suradnji doprinijelo je i zajedničko sudjelovanje zatvorskih i probacijskih službenika u tečaju samoobrane.

Za rukovodeće službenike zatvorskog i probacijskog sustava iz cijele Hrvatske održani su edukativno radni sastanci na temu motivacije i nagrađivanja službenika, na kojima su prezentirani i rezultati istraživanja „Utjecaji nagrađivanja na motivaciju u radu službenika/ca Uprave za zatvorski sustav i probaciju“. Tijekom godine organizirano je više stručnih posjeta različitim probacijskim službama pa su tako naši službenici posjetili Irsku, Portugal, Nizozemsku, Norvešku, Latviju, Švedsku gdje su imali prilike vidjeti kako rade druge europske probacijske službe, ali i razmijeniti dosadašnja radna iskustva.

Raznolikost aktivnosti koje su se odvijale u našoj probacijskoj službi ove godine raspisane su s puno više detalja i uljepšane fotografijama kroz članke koji slijede...

Dijana Todosiev, Središnji ured za probaciju

PROBACIJA U BROJKAMA

Za razdoblje od 1. siječnja do 7. prosinca 2022. statistika je sljedeća::

	zaprimitljenih u 2022.	završenih u 2022.	u radu na dan 7.12.2022.
broj predmeta ukupno	2709	2475	3549
broj predmeta rada za opće dobro	750	754	1856
broj izvješća za suce izvršenja, sud, državnog odvjetnika i zatvorski sustav	975	910	82
broj predmeta uvjetnog otpusta	291	273	198
broj predmeta uvjetne osude sa zaštitnim nadzorom, sigurnosnom mjerom/posebnom obvezom	547	431	1336
broj predmeta obveza po državnom odvjetniku	75	52	48
broj predmeta prekida kazne zatvora	51	48	15

Klaudia Sabljak, voditeljica Odjela za strateško planiranje, razvoj i analitiku

NOVI SLUŽBENICI U PROBACIJSKOJ SLUŽBI

Tijekom 2022. probacijskoj službi su se pridružili:

Tomislav Vurušić,
Probacijski ured Pula

„Svoje prvo radno iskustvo nakon studija teologije imao sam u nevladinom sektoru u području zdravstva. Nedugo nakon toga započeo sam s radom u Klinici za infektivne bolesti „Dr. Fran Mihaljević“ u Zagrebu, u psihosocijalnoj službi za osobe koje žive s HIV-om. Rad s osobama koje žive s HIV-om, djecom i odraslima, obilježio je veliki dio mog profesionalnog razvoja i nakon što sam otišao s tog radnog mjesta. Koautor sam u nekoliko publikacija vezano uz etičke implikacije HIV-bolesti. Krajem 2009. završavam edukaciju iz psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji po prekršajnom zakonu. Po dolasku u Istru zapošljava se u domu za djecu bez odgovarajuće skrbi gdje radim punih 13 godina. Rad s djecom me ispunjava, daje nove uvide ali i upotpunjuje iskustvom. Od 2011. do 2018. s nekoliko kolega na području Istarske županije provodim psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji preko nevladine organizacije. Završavam edukaciju iz transakcijske analize te se bavim savjetodavnim radom u biskupijskim savjetovalištima u Pazinu i Puli od 2018. do 2020. Član sam Povjerenstva HBK za zaštitu maloljetnika i ranjivih osoba.

Dolazak u Probacijski ured Pula u travnju ove godine vidim kao poseban izazov koji je nastupio zbog želje za promjenom i otvaranjem novih vidika u radu s odraslim osobama. Vidim ovo kao jedno pozitivno iskustvo u kojem veliku ulogu imaju moje kolegice koje nesebično dijele svoja znanja i vještine stečene u probacijskom radu. Vjerujem da ću i zbog toga moći kvalitetno obavljati posao probacijskog službenika.“

Natalija Šitum,
Probacijski ured Pula

„Moje prvo radno iskustvo u struci bilo je u području kliničke psihologije, u KBC „Sestre Milosrdnice“, gdje sam sudjelovala u svim aktivnostima kao član stručne službe na svakom pojedinom Odjelu Klini-

ke za psihijatriju. Paralelno s radom završila sam dva stupnja Kognitivno-bihevioralne terapije ta sam sudjelovala na brojnim međunarodnim i domaćim stručnim skupovima kao predavač. Također, jedan sam od osnivača prve Škole atopije u Hrvatskoj, Klinike za kožne i spolne bolesti pri istom KBC-u, namijenjen djeci koja boluju od atopijskog dermatitisa i njihovim roditeljima u svrhu postizanja bolje kontrole bolesti. Od publikacija imam jedno koautorstvo u sveučilišnom udžbeniku Konzultativno-suradna psihijatrija (prof.dr.sc. Danijel Buljan) - poglavlje: „Procjena i zbrinjavanje agresivnog bolesnika“.

Nakon što sam se preselila u Pulu, zaposlila sam se u području socijalne skrbi, gdje sam radila s djecom bez adekvatne roditeljske skrbi i s djecom koja imaju poremećaje u ponašanju. Takvoj djeci pružala sam stručnu pomoć kroz odgojne sadržaje, psihosocijalnu podršku te kroz rad usmjeren na razvijanje osjećaja odgovornosti i radnih navika. Znanje i iskustvo koje sam stekla u tom području potaknuli su me na daljnje učenje i traženje novih izazova. U kolovozu 2019.-te godine ukazala mi se mogućnost za promjenom radnog mjesta, odnosno odlazak u Probacijski ured Pula, gdje sam dobila priliku usavršavati se kako na profesionalnoj, tako i na osobnoj razini“

(*Nataliju smo do sada propustili predstaviti pa u ovom broju to ispravljamo.

Suzana Blagus,
Probacijski ured Varaždin

„Dosadašnje radno iskustvo stekla sam kao stručni suradnik u sustavu odgoja i obrazovanja gdje sam sudjelovala u različitim oblicima individualnog i grupnog sociopedagoškog rada. Nakon pripravništva radila sam u Podružnici Obiteljski centar Čakovec gdje sam se educirala za programe Rastimo zajedno te sam u sklopu tih programa provodila različite radionice i individualna savjetovanja s djecom, mladima, roditeljima i maloljetnim trudnicama. Iako je proteklo samo par mjeseci od mog dolaska u Probacijski ured Varaždin, zadovoljna sam divnim kolektivom te prilikom za rad s punoljetnim počiniteljima kaznenih djela. Veselim se novim izazovima, osobnom rastu i razvoju te stjecanju novih znanja i vještina!“

Jagoda Novak,
Probacijski ured Zagreb II

„Nakon radnog iskustva rada u ljudskim pravima i obrazovanju u međunarodnim, neovisnim institucijama i ministarstvima, sasvim slučajno, u potrebi pronalaska posla na određeno vrijeme, našla sam se na natječaju za probacijsku službenicu.

Od prvog susreta s natječajnom komisijom pa do danas, probacija je, kao posve jedinstven dio državne uprave, za mene veliko pozitivno otkriće. Nisam niti sanjala da će u uredu vladati s jedne strane toliko mnogo profesionalnosti, toliko puno brige za osuđenike s kojima se radi, za unapređivanje procesa rada, a istovremeno toliko humora, kolegijanosti i međusobne solidarnosti među zaposlenicima.

Rad u probaciji uključuje čitavu paletu postupanja i vještina, od napornog terenskog, tretmanskog i savjetodavnog rada s osuđenima, preko suradnje s drugim službama i sudovima, pa do nadogradnje, vrhunski odrađene međunarodne suradnje. On podrazumijeva stalno educiranje i rad na sebi ne samo kao stručnjakinji, već i kao osobi.

Probacijski ured u kojem radim, usudila bih se reći, dragulj je hrvatske uprave i može biti uzor uspješnoga timskoga rada u nas i šire. U prostoru između slobode i zatvorskih rešetki, s ljudima koji nisu samo na margini društva, već su mnogi tu granicu davno pregazili, radim na najbolji mogući način s najboljim kolegama do sada. U probaciji, čak i u Hrvatskoj, čuda su moguća!“

*Danijela Rakonić,
Probacijski ured Vukovar*

„Pozdrav svim službenicama i službenicima u probaciji. S obzirom da sam pet godina radila u privatnom sektoru, o državnoj službi i radu u struci samo sam maštala. Prilika koja mi se pružila i ono što sam naučila do sada, u svom kratkom radnom iskustvu u probaciji, definitivno je nadmašila sva moja očekivanja. Svaki dan je pun izazova i prilika za naučiti nešto novo. Radna okolina u kojoj radim je pozitivna i na posao dolazim s osmjehom. Ovom prilikom bih se zahvalila radnim kolegicama što su me lijepo dočekale, imaju strpljenja za sva moja pitanja (kojih ne nedostaje), a svoje znanje i iskustvo koje su do sada stekle nesebično dijele samnom. Nakon radnog vremena posvećena sam svojoj obitelji i fakultetskim obavezama, a kada vrijeme dozvoli iskoristim svaku priliku da biciklom odem u prirodu.“

POGLED PO REGIJAMA - PROBACIJSKI URED SISAK

Probacijski ured Sisak otvoren je odnosno započeo je s radom prije nešto više od 11 godina, sada već davne 2011. godine. Sjedište Probacijskog ureda Sisak od otvaranja do danas je u Sisku, Ulica lipa 11.

Ured je nadležan za područje Sisačko-moslavačke županije, koja je treća najveća županija po površini u Republici Hrvatskoj sa 4468 km², administrativno podijeljena na 7 gradova, 12 općina i 456 naselja te ima 140549 stanovnika prema popisu stanovništva iz 2021. godine.

Probacijski tim Probacijskog ureda Sisak čine: Mirjana Domazetović i Željana Budinski više stručne savjetnice, Petra Bakran, upravna referentica i Saša Borić, voditelj ureda.

S lijeva na desno: Petra Bakran, Željana Budinski, Saša Borić i Mirjana Domazetović

Objekt na adresi Ulica lipa 11 u Sisku u kojem se nalazi Probacijski ured Sisak sagrađen je 1938. godine te je od strane nadležnog ministarstva prije otvaranja adekvatno opremljen i uređen za obavljanje probacijskih poslova. Nažalost, dana 29. prosinca 2020. godine u 12,19 sati područje Sisačko-moslavačke županije pogodio je razoran potres magnitude 6,4 Mw s epicentrom 3 km jugozapadno od grada Petrinje u kojem su naviše nastradali gradovi Petrinja, Glina i Sisak, kao i sva mjesta i naselja u njihovoj okolini. Srećom objekt Probacijskog ureda Sisak zadobio je samo manja oštećenja. Kako se na susjednoj parceli nalazi „Dječji dom Vrbina“ koji je zbog posljedica razornog potresa znatno više nastradao te je neuporabljiv, Probacijski ured Sisak i nadležno Ministarstvo pravosuđa i uprave iskazuje solidarnost i primaju u svoj prostor djelatnike Dječjeg doma Vrbina (ravnateljicu i djelatnike računovodstva) koji s nama do danas dijele radni prostor u svakodnevnom obavljanju svojih poslova.

Pri tome moram naglasiti da su naši „gosti“ zaista obogatili i naše svakodnevno radno okruženje u kojem međusobno odlično koegzistiramo i što na kraju potvrđuje staru narodnu poslovicu: „Gdje čeljad nisu bijesna, ni kuća nije tijesna“.

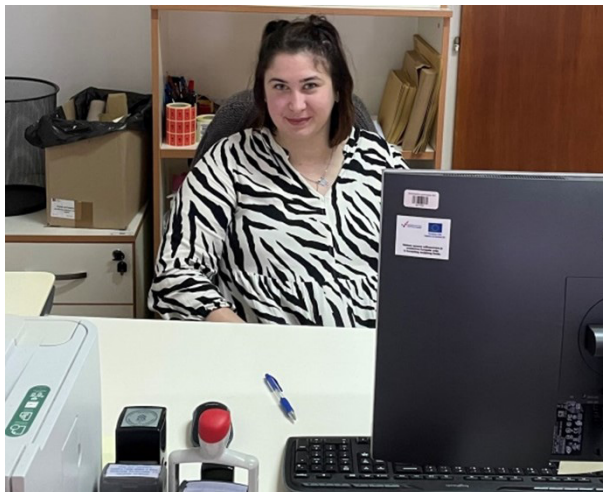
Do prošle godine u Probacijskom uredu Sisak od njegovo osnutka na mjestu upravne referentice radila je kolegica Tatjana Posarić, koja je nažalost preminula 2021. godine.

Zajednička fotografija djelatnica/djelatnika Dječjeg doma Vrbina i Probacijskog ureda Sisak nakon „akcije spašavanja“ imovine iz potresom uništenog objekta Dječjeg doma Vrbina

Na njeno mjesto od 01.04.2022. godine primljena je nova upravna referentica Petra Bakran koja je do tada bila zaposlena u HZZO Sisak na mjestu kontrolora za zdravstveno osiguranje. Petra je mlada, vedra osoba, puna pozitivne energije, spremna učiti i unaprjeđivati radne vještine. Vrlo brzo je ovladala osnovama posla upravne referentice i ZPIS aplikacije te samostalno i suvereno obavlja poslove iz djelokruga rada upravne referentice. Sama Petra iskazuje zadovoljstvo dolaskom u probacijski sustav te naglašava da je rad u probaciji donio ogromnu pozitivnu promjenu u njenom životu, kako na poslovnom tako i na privatnom planu. Zbog toga smo i mi „starosjedioci“ u Probacijskom uredu Sisak vrlo sretni i zadovoljni što imamo sve članove tima koji su u svakom trenutku spremni uskočiti i pomoći jedni drugima te što imamo iznimno zdravo i poticajno radno okruženje.

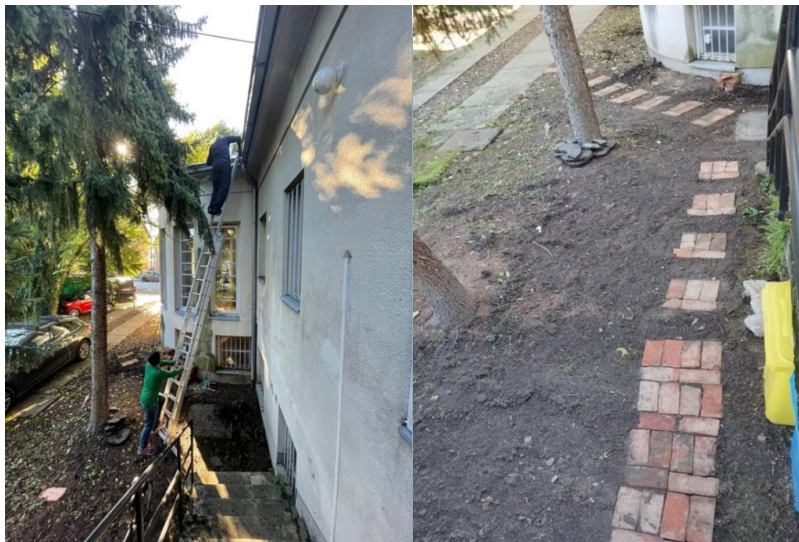

Petra Bakran, „nova“ upravna referentica u Probacijskom uredu Sisak

Iako formalno-pravno nije dio našeg probacijskog tima ne bi bilo korektno ne predstaviti i našeg zaštitara Dubravka Pavušeka djelatnika zaštitarske tvrtke „Sigurnost Osijek“ koji unazad nešto više od dvije godine ne samo da brine o našoj sigurnosti, već je u svakom trenutku spreman pomoći oko apsolutno svih drugih poslova koji se tiču objekta i okoliša (dvorišta) Probacijskog ureda Sisak, na čemu mu se i ovom prilikom od srca zahvaljujemo. Od milja ga oslovljavamo sa: „najbolji zaštitar na svijetu svih vremena“.

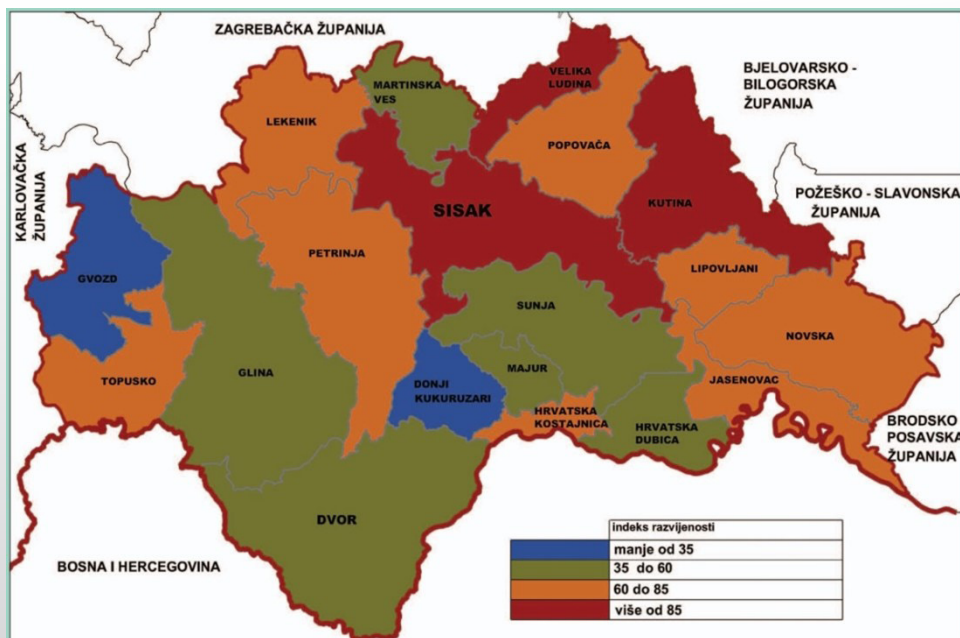

Zajednička fotografija s našim zaštitarom Dubravkom Pavušekom u trenucima pauze u čajnoj kuhinji

Čišćenje oluka od lišća i iglica i uređenje dvorišta prije početka sezone obilnih kiša na inicijativu i uz najveći angažman našeg zaštitara

Kao što je poznato probacijski poslovi osim uredskih poslova obuhvaćaju i terenski rad što u slučaju Probacijskog ureda Sisak znači da terenskim poslovima pokrivamo područje od općine Lekenik na sjeveru koja graniči sa Zagrebačkom županijom do općine Dvor na jugu koja graniči sa Bosnom i Hercegovinom te od općine Vrginmost/Gvozd na istoku koja graniči s Karlovačkom županijom do naselja Rajić iza grada Novske na istoku koje graniči s Požeško-slavonskom i Brodsko-posavskom županijom. Dakle, radi se o vrlo raznovrsnim konfiguracijama terena te nerijetko, ovisno o dobu godine i vremenskim (ne)prilikama odlasci na teren u pojedina mjesta predstavljaju pravi izazov. Pored toga Sisačko-moslavačka županija na našu žalost pripada grupi najslabije razvijenih županija u Republici Hrvatskoj.

Indeks razvijenosti Sisačko-moslavačke županije

Ipak, probacijski tim Probacijskog ureda Sisak uz neupitnu podršku i potporu našeg Središnjeg ureda na čelu s načelnikom sektora Goranom Brkićem uspješno izlazi na kraj sa svim izazovima koje svakodnevno donosi obavljanje probacijskih poslova kako u uredu tako i na terenu.

MJESEC BORBE PROTIV OVISNOSTI NA PODRUČJU NADLEŽNOSTI PROBACIJSKOG UREDA PULA

Povodom obilježavanja Mjeseca borbe protiv ovisnosti Probacijski ured Pula okuplja svoje suradnike već šestu godinu s ciljem poticanja i jačanja suradnje probacijske službe s institucijama i organizacijama koje se u zajednici bave liječenjem ovisnosti te s nadležnim tijelima koja su naložila liječenje. Neizostavno je ovdje spomenuti Gradsku knjižnicu i čitaonicu Pula i njene djelatnike koji nam nesebično prilikom svakog okupljanja ustupe prostor uz ostale potrebne sadržaje, a koja je naš dugogodišnji suradnik kao pravna osoba.

Unatoč tome što probacijska služba teško može djelovati preventivno, vodimo se s ciljem jačanja multidisciplinarnog pristupa čime možemo utjecati na smanjivanje vjerojatnosti kriminalnog povrata i uspješne resocijalizacije. U tom smislu usmjereni smo na usku suradnju sa svim pružateljima različitih oblika liječenja, a budući je ovisnost dugotrajna i recidivirajuća bolest neophodna je i kontinuirana suradnja.

Naši suradnici koji prisustvuju organiziranim sastancima su predstavnici sudova, državnih odvjetništava, policije, kaznionice, zatvora, zatim liječnici, psihijatri koji se bave problemom ovisnosti, socijalni radnici, voditelji klubova liječenih alkoholičara, udruga i službi koje se bave zaštitom mentalnog zdravlja i ovisnošću. Za istaknuti je veliki odaziv uzvanika i njihovo iskazivanje potrebe za češćim sastancima ovog tipa što nam je pokazatelj interesa zajedničkog rješavanja poteškoća s kojim se susrećemo u našem radu. Ono što je uvijek naglašeno na sastancima je važnost potrebe izricanja primjerenih mjera liječenja od ovisnosti, stručno vođenje i liječenje, nadzor i praćenje, razmjena iskustava te kontinuirana suradnja među institucijama a koje se odvija na navedenim organiziranim sastancima. Teme naših sastanaka su aktualne poteškoće s kojima se susrećemo, iznalaženje mogućnosti kao i prijedloga kojima se postižu pozitivni rezultati na području zajedničkog djelovanja. Nakon dugogodišnjeg kontinuiranog okupljanja došli smo suradnički odnos, otvorenost, gdje uz konstruktivan dijalog, razumijevanje pojedinih uloga kao i određenih ograničenja, pokušavamo pridonosi pozitivnim promjenama. Iako su promjene ponekad složene i zahtjevan proces, ono što obilježava naše sastanke zasigurno je motivacija sudionika, timski rad, usmjerenost na teme uz uvažavanje, otvorenost i aktivno sudjelovanje sudionika. Stoga, vodeći se mišlju I. Kanta da se misliti ne može drugačije nego u zajednici s drugima, i upravo misliti u zajednici s drugima je bit društvene komunikacije, nastavljamo dobro praksu.

Antonela Bulešić, Probacijski ured Pula

EDUKACIJA PROBACIJSKIH SLUŽBENIKA IZ REALITETNE TERAPIJE I TEORIJE IZBORA

Realitetna terapija je nastala 1960ih godina u SAD-u a radi se o psihoterapijskom pristupu fokusiranom na uvjerenja i odnose. Začetnik ove teorije je William Glasser, a njena teorijska podloga, Teorija izbora, znanstveno je utemeljena teorija ljudskog ponašanja.

Za razliku od općeprihvaćenog uvjerenja koji tvrdi da je ponašanje odgovor na vanjske podražaje, teorija izbora smatra kako je ljudsko ponašanje motivirano iznutra, da je svako ponašanje namjensko i bez obzira kako se činilo neobičnim, uvijek ima smisao za osobu koja ga koristi. Teorija izbora tumači da su ponašanja naš izbor kojim u datom trenutku najbolje zadovoljavamo jednu ili više osnovnih psiholoških potreba. Čovjek je slobodno biće koje uvijek odabire svoja ponašanja, čineći to svjesno ili nesvjesno. Temeljna je zamisao Realitetne terapije da, bez obzira na to što nam se u životu ranije dogodilo ili što smo činili u prošlosti, u sadašnjosti možemo odabrati ponašanja kojima ćemo bolje nego prije zadovoljavati potrebe i unapređivati kvalitetu življenja.

Osnovna edukacija iz realitetne terapije namijenjena je profesionalcima s područja savjetovanja, vođenja i poučavanja, a koji se žele stručno usavršavati kroz teoriju izbora i njenu primjenu u području u kome rade.

Svrha edukacije jest unapređenje kompetencija polaznika za rad s korisnicima u području rada i profesionalnog djelovanja. Edukaciju vode habilitirani instruktori i supervizori HURT-a.

24. siječnja 2022. godine Ministarstvo pravosuđa i uprave sklopilo je Ugovor s HURT-om (Hrvatska udruga za realitetnu terapiju) u okviru ESF projekta „Daljnje unaprjeđenje kvalitete pravosuđa kroz nastavak modernizacije pravosudnog sustava u RH“. Prema tom Ugovoru HURT se obvezala u razdoblju od 15 mjeseci pružiti osnovnu razinu edukacije (tri stupnja) iz Realitetne terapije i Teorije izbora za 13 službenika tretmana (zatvori/kaznonice) i 7 probacijskih službenika.

Nakon samog odabira kandidata koji su se uključili u navedenu edukaciju Ministarstvo pravosuđa i uprave sklopilo je Ugovor sa svakim kandidatom o međusobnim pravima i obvezama.

Službenicima koji završe edukaciju će biti izdan Certifikat o usvojenim principima i konceptima Teorije izbora, Realitetne terapije i Suradničkog vođenja.

U ovoj osnovnoj razini (tri stupnja) kroz ovih 15 mjeseci službenici će usvojiti znanja i vještine za novo razumijevanje ljudskog ponašanja kako bi ostvarili profesionalno usavršavanje i osobni razvoj.

Koristeći predavanja, vježbe, igranje uloga i diskusije, polaznicima edukacije je predstavljena i objašnjena teorija izbora kao pogled na čovjekovo ponašanje i odnose među ljudima, na kome se temelji realitetna terapija kao savjetodavna psihoterapijska metoda, Glasserova kvalitetna škola kao način poučavanja, te kvalitetno vođenje kao način vođenja ljudi. Kroz drugi stupanj polaznicima se nudi mogućnost osvještavanja ideja teorije izbora, realitetne terapije, vođenja i poučavanja te njihove primjene u području djelovanja, uključujući unapređenje profesionalnih kompetencija u radu s korisnicima. Tijekom trećeg stupnja kroz rasprave, igre uloga, povratne informacije, aktivnim sudjelovanjem u grupi i razvijanjem kvalitetnih međusobnih odnosa – omogućava se razumijevanje teorije izbora i njenu primjenu na visokoj razini odnosa među polaznicima, između polaznika i učitelja voditelja. III. stupanj edukacije je završen kada polaznik u razgovoru sa svojim instruktorom utvrdi da je njegov razvoj dosegao razinu da može, u svom radu za koji je inače kvalificiran, zamisli TI neovisno primjenjivati. Po završetku III. stupnja edukacije polaznici primaju certifikat koji dokazuje da u svom radu, za kojeg su osposobljeni, mogu kvalificirano primjenjivati teoriju izbora.

Našim službenicama zatvorskog i probacijskog sustava koje su u edukaciji, u tijeku su praktikumi drugog stupnja osnovne edukacije i jako su vrijedne sa zadaćama i predavanjima koje pripremaju za svaki praktikum. Do certifikata je preostalo još 3 mjeseca, a do tad je još puno posla obzirom da su u procesu izmijene uvjerenja i usvajanja novog pogleda na ljudsko ponašanje u skladu s teorijom izbora, a što bi se po narodski moglo reći „Svak je kovač svoje sreće.“

Marija Kosović Tubić, Probacijski ured Osijek

MOĆNE POMAGAČICE ili osobni osvrt na jednu edukaciju

Zadatak da napišem ovaj članak mi je dan. Nisam ga sama izabrala, no nije to izgovor za možebitno ne tako uspješan tekst, već želim započeti kroz FOKUS NA POZITIVNO. Dakle, prije par godina sam navodno napisala dosta zgodan tekst o Probacijskom uredu Bjelovar za probacijski bilten i eto od tada sam u svom uredu zadužena za slične zadatke. Prisjetit ću se, dakle, te situacije i prizvati POTREBNE RESURSE (koje svatko od nas ima u sebi) za ponovni uspjeh i u ovom novom izazovu. Postavit ću ispred sebe i ovoga puta SMART cilj-napisati ponovno zgodan tekstić koji će, nadam se, biti zanimljiv i inspirativan mojim kolegicama i kolegama. Dovršit ću ga već danas u duhu moje nedavne odluke da s rokovima ne kasnim. ZPIS nam jutros ionako ponovno „šteka“ pa pametnije niti ne mogu utrošiti vrijeme na poslu u ovom trenutku.

U tekstu ću se pokušati kratko osvrnuti na edukaciju koju odnedavno polazim, NLP praktičarski trening. Ovdje neću pisati o tome što je to NLP, neću puno teorizirati, a neću vam prepričavati niti naše vježbe tijekom treninga. Ovo je isključivo moj osobni doživljaj, koji će možda i druge kolege potaknuti na sudjelovanje u sličnim edukacijama kada se pruži takva prilika. Budući da MAPA NIJE TERITORIJA, a LJUDI REAGIRAJU NA SVOJE ISKUSTVO, A NE NA OBJEKTIVNU STVARNOST, prihvaćam drugačije doživljaje iste edukacije. No, oslanjajući se na feedback koji su moje kolegice davale nakon pojedinog modula, usuđujem se reći da smo sve usklađene u stavu da se zaista radi o iznimno vrijednoj edukaciji.

NLP praktičarski trening sastoji se od šest modula, a moja grupa do sada je prošla dva. Svaki modul traje tri dana. Trening vodi vrhunska stručnjakinja dr. Nada Kaiser. Nas nekolicina, koje nismo iz Zagreba i okolice, boravimo u malom privatnom hotelu u Zajčevoj ulici te nam je potrebna samo kraća šetnja do zgrade u kojoj se održava edukacija, što uvelike olakšava organizaciju.

Nakon tek prva dva modula edukacije sa sigurnošću mogu reći da nikada ništa korisnije nisam polazila do sada što se tiče profesionalnog napredovanja i usmjeravanja. Dr. Nada Kaiser je osoba bogatog životnog i profesionalnog iskustva koje vrlo rado dijeli s polaznicima te imamo prilike čuti priče iz njezine dosadašnje prakse, a i ona sa zanimanjem sluša i sakuplja naše priče i iskustva, za koja kaže da će i njoj samoj biti korisna za daljnji rad. Znete li ono kada primijetimo da nam je najvrjednije na nekoj edukaciji bilo vrijeme koje smo proveli u neformalnom razgovoru s kolegama? Tijekom tog, naizgled slobodnog vremena, čini nam se da smo najviše naučili i dobili najkorisnije informacije. E pa tako je nama na NLP-u gotovo čitavo vrijeme.

Pored NLP-a, tijekom edukacije dotakli smo se i nekih drugih metoda koje bazično nisu NLP, kao što je Wingwave coaching i EMDR te miostatski test, a koje se najčešće koriste za „otapanje“ traumatskog iskustva i detektiranje njegovog prvog inprinta. Čuli smo ponešto i o hipnozi, transu, autogenom treningu i transakcijskoj analizi. Kako NLP zapravo sadrži elemente raznih psihoterapijskih disciplina, ne može se izbjeći doticaje i drugih srodnih pravaca.

Do ove edukacije, moje znanje o NLP-u bilo je skromno. Ono što sam teorijski naučila na fakultetu, imala sam priliku iskušati u radu s jednom grupom srednjoškolaca Škole primijenjene umjetnosti u Zagrebu. Tamo smo kolegica i ja vodile trening komunikacijskih vještina zasnovan na NLP postavkama, u okviru rada Udruge „Ambidekster“, čiji sam tada bila član. Sjećam se kako smo ih poučavale da UM I TIJELO ČINE CJELINU te smo radile s njima vježbu tijekom koje se svaki pojedinac trebao gledati u ogledalo sa smiješkom na licu. Pratili smo kako se naše raspoloženje mijenja na bolje samo putem svjesne promjene naše fiziologije. Gledanjem sebe nasmiješenog u ogledalu šaljemo poruku organizmu da smo sretni i zadovoljni. Pokušajte slobodno ovo kod kuće!

Dakle, krenula sam na edukaciju sa svojim slabašnim dotadašnjim poznavanje materije, ali kako sada učim od najboljih, možda je to zapravo bila prednost. Bila sam pomalo i skeptična prema učinkovitosti nekih metoda i alata, kao što je npr. takozvano SIDRENJE. Sada znam da je vlastito vjerovanje u me-

tođu proporcionalno njezinoj učinkovitosti. Dakle, ako sama nisam vjerovala u to što radim, to nije niti moglo imati efekta.

Nakon dugog završenog modula, mogla bih reći da ponešto znam o NLP-u, no ipak nedovoljno da svoje znanje počnem i primjenjivati privatno i poslovno. Za sad primjećujem da sa još većim zanimanjem promatram ljude oko sebe, njihove reakcije i načine na koji se pokušavaju nositi sa sobom i životom. Promatranje mi je i prije bila uža specijalnost budući da sam bazično introvert koji najviše uči primajući informacije vizualno i kinestetički te koji ima tek povremene izlete u ekstrovertni model ponašanja. No, sada su se moja čula za promatranje sebe i okoline nekako izoštrila. Tijekom učenja svake psihoterapijske metode, polaznik prolazi i osobnu promjenu i usavršavanje pa ja vidim da se to i sa mnom događa, što me uvelike veseli budući da smatram da je jedna od glavnih zadaća nas kao pojedinaca da se potrudimo stvoriti od sebe najbolje što možemo s onim što nam je biološki i po rođenju dano.

Imala sam još jednu veliku sreću što se tiče ove edukacije. Grupa s kojom polazim trening sastoji se od kolegica iz probacijskih ureda i kaznenih ustanova, a ja sam do ove edukacije poznavala samo njih dvije-tri. No, među nama se vrlo brzo stvorio RAPORT/USKLAĐIVANJE, odnosno stanje harmonije i povjerenja između ljudi bez kojeg bi razmjena znanja i iskustva u grupi bila otežana, ako ne i nemoguća.

Kako je moja želja da ovih člankom zainteresiram, ali ne i previše otkrijem, neću više dužiti.

U skladu s novoprihvaćenom paradigmom u mojem vrijednosnom sustavu o tome kako NEUSPJEH NE POSTOJI, POSTOJI SAMO FEEDBACK/REZULTAT, a REAKCIJA SUGOVORNIKA (čitatelja) DAJE ZNAČAJ KOMUNIKACIJI, pričekat ću reakcije vas kolega na ovo moje prosipanje iz dubina memorije i svijesti. Iako se IZA SVAKOG PONAŠANJA ZAPRAVO KRIJE DOBRA NAMJERA, ako zaključim da

pisanje ovakvih članaka za mene NE FUNKCIONIRA, POKUŠAT ĆU SE UBUDUĆE BAVITI NEČIM DRUGIM.

Kako LJUDI ZA SEBE UVIJEK BIRAJU NAJBOLJU OPCIJU, nakon završenih svih šest modula ovog treninga, potrudit ću se da ta priča za mene ne stane na tome, već da ovo bude tek odskočna daska. Ukoliko će biti moguće, nastavit ću učenje NLP-a. No, do tada još podosta moram proći i prekoračiti još četiri od šest početnih stepenica.

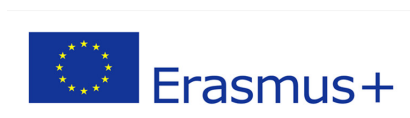
Veselim se novom susretu s ostalim moćnom pomagačicama koji je na sreću već u siječnju iduće godine

.P.S. Primijetili ste da su u tekstu neki dijelovi rečenica pisani velikim slovima? Ponavljala sam tako osnovne pretpostavke u NLP-u i neke ključne riječi. Druga svrha je da vama čitateljima na taj način prenesem koju kap stečenog znanja i zainteresiram za materiju te da još na jedan način izbjegnem mogućnost da tekst postane suhoparan i zamoran. Drago mi je ako sam u tome uspjela.

Silvija Grganić, Probacijski ured Bjelovar

VIRTUALNA REALNOST U KONTEKSTU TRETMAANSKIH VJEŠTINA

Prijedlog projekta „Virtualna realnost u kontekstu tretmanskih vještina“ osmišljen je u suradnji s rumunjskom partnerom, prof. dr.sc. Ioan Durnescu, profesorom Sveučilišta u Bukureštu, Fakulteta za Sociologiju i Socijalni rad. Ukupna vrijednost projekta je 60.000,00 eura, a period implementacije: 01.04.2022. – 01.10.2023. odnosno 18 mjeseci.

Cilj projekta je zajedničko osmišljavanje digitalnih alata i metoda učenja u okviru edukacije probacijskih službenika (u Hrvatskoj) te djelatnika tretmana zatvorskog sustava (u Rumunjskoj) u okviru teme: „Uspostava terapijskog saveza“.

Projektnim aktivnostima, osim uvođenja inovacije u edukaciji i radu tretmanskih djelatnika unaprijedili bi njihove vještine i kompetencije u radu s osuđenima te omogućili kvalitetniji rad s krajnjim korisnicima, počiniteljima kaznenih djela. Projekt je dobiven u okviru natječaja Erasmus +, radi se small scale partnership programu, koji predstavlja prvu stepenicu u korištenju različitih mogućnosti ovog fonda. Sam sadržaj projekta predstavlja izuzetnu inovaciju u edukaciji i radu, metoda virtualne realnosti već se pokazala korisnom u procesima edukacije različitih vještina te se izolirano koristi u tretmanskome radu s osuđenima (npr. počiniteljima rodno uvjetovanog nasilja, počiniteljima kaznenih djela u prometu).

Aktivnosti koje projekt obuhvaća možemo podijeliti u etape: pripremne aktivnosti i aktivnosti vođenja projekta, aktivnosti vezane uz razvoj digitalnih alata i njihovu prilagodbu u edukaciji tretmanskim djelatnika, provedbu edukacije djelatnika u kojoj ćemo koristiti razvijene digitalne alate i metodu virtualne realnosti uz klasične edukacijske metode, aktivnosti diseminacije novostečenih znanja i evaluaciju samih digitalnih alata te evaluaciju projekta generalno.

U dosadašnjoj implementaciji realizirali smo inicijalni sastanak s partnerskim organizacijama, proveli ispitivanje potreba u okviru teme uspostave terapijskog saveza s kolegama u Hrvatskoj i Rumunjskoj te su službenici Probacijskog ureda Zagreb I i Zagreb II snimili video materijal koji je potreban za izradu digitalnih alata te smo u fazi izrade digitalnih alata i planiranja edukacije tretmanskih djelatnika u Rumunjskoj na proljeće 2023. godine.

Vesna Zelić, Probacijski ured Zagreb II

POSJET PROBACIJSKIH SLUŽBENICA PORTUGALU

Kolegice Ivana Bandžar, Iverija Filipović, Ivana Matić Hudina, Ivana Šuša, Katarina Tomanović i moja malenkost, od 21. do 25. studenog 2022. godine, sudjelovale smo na stručnom usavršavanju kroz „job shadowing“ u probacijskoj službi u Lisabonu u Portugalu.

Naše sudjelovanje omogućeno je kroz projekt „Jačanje zaštite ljudskih prava i javne sigurnosti kroz unaprjeđenje kapaciteta probacijske službe“ čiji je nositelj Uprava za zatvorski sustav i probaciju, a koji se financira iz Norveškog financijskog mehanizma 2014. – 2021. godine. Cilj ove vrste stručnog usavršavanja je uspostaviti daljnju suradnju, razmijeniti iskustva te implementirati primjere dobre prakse u naš probacijski sustav.

Ranije ove godine, svi smo zaprimili poziv za iskazivanje interesa za posjet različitim probacijskim službama diljem Europe. Razmišljajući o mogućnosti posjeta jednoj od mnogih država, dale smo prioritet Portugalu, a oduševljenje viješću kako smo odabrane za putovanje bilo je veliko. Čim smo vidjele program našeg posjeta, bilo je jasno kako nas čeka jedno naporno, ali uzbudljivo i zanimljivo iskustvo.

Po dolasku u Lisabon imale smo nešto slobodnog vremena te smo se odmah prepustile istraživanju portugalske gastronomije i posjetile jedan restoran s lokalnim portugalskim jelima. Malo je reći kako nas je oduševio izbor, kombinacija namirnica i okusa, a tako se nastavilo svih dana našeg posjeta.

Tijekom sljedeća tri radna dana svakodnevno smo obilazile različite lokacije portugalske probacijske službe. Najprije smo dočekane u Središnjem uredu za reintegraciju i zatvorski sustav gdje smo upoznate s poviješću, načinom ustroja i funkcioniranja službe, zatim smo obišle nekoliko probacijskih ureda, ženski zatvor Tires i u konačnici smo posjetile „probacijsku zgradu“ - mjesto gdje je smješteno više probacijskih timova, zatim Jedinica tehničke podrške (koja obuhvaća svojevrni nadzor i pomoć probacijskim timovima) i Služba za elektronički nadzor.

Naučile smo kako portugalska probacijska služba ima mnogo sličnosti s našom, ali osim duže povijesti, postoje i neke bitne razlike: oni rade i s maloljetnicima, u Lisabonu i Portu postoje specijalizirani probacijski timovi koji izvršavaju samo jednu vrstu sankcija radi veće učinkovitosti, sankcija koje se provode u zajednici je puno više, kao i predkaznenih postupaka, provode se brojni grupni tretmansi programi s počiniteljima, suradnja sa sudovima je intenzivnija, a probacijska služba uživa maksimalno povjerenje suda.

Upoznavanje s Elektroničkim nadzorom u Portugalu, koji je jako dobro organiziran i obuhvaća velik broj različitih vrsta predmeta, bilo je vrlo poučno za nas, potpune početnike u tom području i dalo nam je uvid u kojem se smjeru naša služba može razvijati.

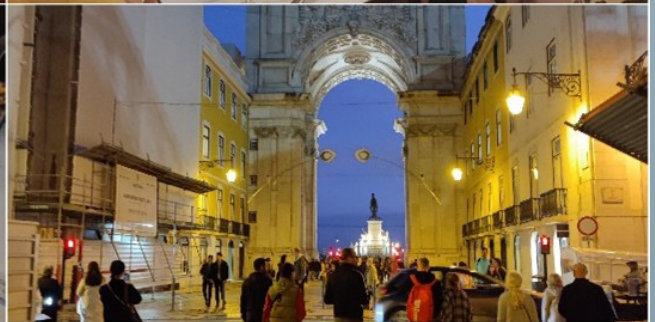
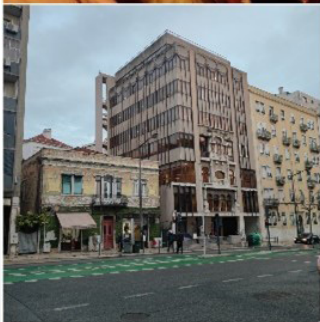
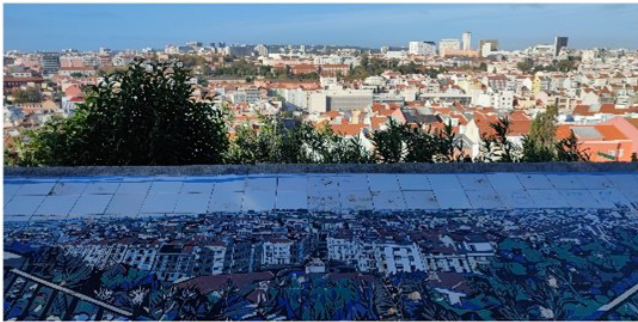
Portugalci kao narod ostavili su vrlo pozitivni utisak na sve nas. Humanost, srdačnost, opuštenost i hedonizam su riječi kojima bismo ih najbolje opisale.

Sve nas je oduševilo prijateljsko ozračje, otvorenost, želja za prijenosom znanja i pozitivna radna atmosfera koja se osjetila u svim probacijskim uredima. Unatoč velikoj opterećenosti predmetima, lošijim tehničkim uvjetima i opremljenosti ureda, nedostatku mlađeg kadra (raspon dobi službenika je od 45-67 godina), kolege Portugalci zrače nevjerojatnim radnim elanom i energijom, a vode se motom kako odrađuju najbolji posao koji mogu. Niti jezične barijere nisu mogle umanjiti taj pozitivni osjećaj. Bili su pravo nadahnuće i motivirali nas da po povratku i same napravimo neke promjene u svom radnom okruženju kako bi se bolje osjećale i bile produktivnije.

Iskustvo „job shadowinga“ omogućilo nam je stjecanje nove perspektive na vlastiti posao, uočavanje dobrih strana našeg sustava, mogućnosti za promjenu i poboljšanje i prije svega zbližavanje s kolegicama i kolegama koje do tada nismo poznavale.

Osjećaj zajedništva i ispunjenosti (hranom i doživljajima) s kojim smo se vratile ne može nadmašiti niti jedno dosadašnje iskustvo u probaciji. Usporedile bi ga s najfinijom kremom koja ispunjava tradicionalne portugalske kolačiće Pastéis de Nata. Pohvaljujemo ovakvu inicijativu i toplo preporučamo svima koji do sada nisu, da se ubuduće uključe u „job shadowing“.

Josipa Crnčan Ravlić, Probacijski ured Osijek

INTERNATIONAL TRAINING SCHOOL ON CORE CORRECTIONAL SKILLS

Danijela Milčić, voditeljica Probacijskog ureda Bjelovar i Tanja Novosel, probacijska službenica Probacijskog ureda Zagreb II sudjelovale su na „International Training School on Core Correctional Skills“ treningu vezanom uz ključne tretmanske vještine. Na treningu sam sudjelovala u sklopu Erasmus+ projekta „ Virtualna realnost u kontekstu tretmanskih vještina“. Trening se održavao u Barceloni u periodu od 03.-07. listopada 2022. godine. Osim Hrvatske, na treningu su sudjelovali kolege iz probacijskih službi iz Nizozemske, Švedske, Finske, Estonije, Njemačke, Španjolske i Belgije.

Voditelj, moderator i trener cjelokupnog treninga je bio profesor Ioan Durnescu, a uz njega su sudjelovali i treneri iz: Španjolske - Laura Negro, Rumunjske - Iuliana Elena Carbutaru, Amerike - prof. Joseph Arvidson, Škotske- prof. Fergus McNeill i Velike Britanije - prof. Joanna Clarke.

Trening je sadržajno obuhvaćao vještine poput uspostavljenja terapijskog odnosa, pro-socijalno modeliranja, motivacijskog intervjua, rješavanja problema te kognitivno-bihevioralne intervencije. Kao zasebna tema treninga je obrađena otpornost i izgaranje na poslu. Trening je bio koncipiran na način da se jedna vještina prvo teorijski prezentirala, a potom bi sudionici u parovima vježbali određenu vještinu kroz igranje uloga. Igranje uloga je snimano te se naknadnim gledanjem snimnog materijala omogućilo dodatno učenje i povećanje razumijevanja.

Cjeloživotno učenje sastavni je dio svakog zanimanja i profesionalnog razvoja, a ova edukacija bila je visoko specijalizirana i namijenjena baš probacijskim službenicima te u tom smislu temeljna. Edukacija mi je pomogla da tretmanske vještine koje koristim u svakodnevnom radu sagledam iz jedne nove perspektive s dodatkom najsuvremenije prakse utemeljene na dokazima i iskustvima trenera i kolega iz drugih zemalja. Najveći utisak na mene je ostavilo predavanje prof. Joanna Clarke

o otpornosti i sagorijevanju koje u fokus stavlja brigu o mentalnom zdravlju probacijskih službenika i važnosti brige o mentalnom zdravlju od individualne razine do razine poslodavca.

Na kraju, bilo je to prekrasno iskustvo razmjene znanja, iskustva, dobrih praksi i kulture s kolegama iz drugih država, uz sretnu okolnost da se to sve odvijalo u fascinantnoj Barceloni.

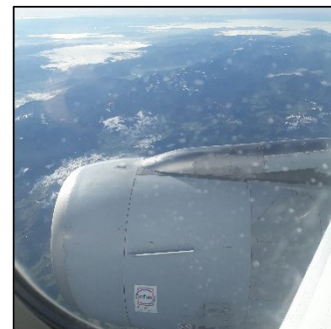
Tanja Novosel, Probacijski ured Zagreb II

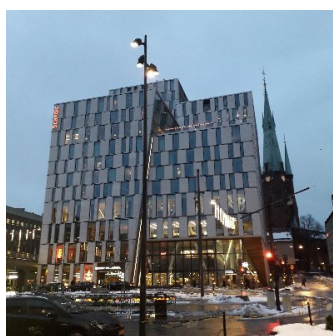
BILI SMO NEZABORAVNO U ŠVEDSKOJ

Dana 21.11. 2022. godine pet se službenika/službenica Središnjeg ureda hrvatske probacijske službe uputilo na pet dana u studijsku posjetu u Švedsku - Dijana Todosiev, Goran Loje, Željka Knotek-Maloić, Snježana Pavlić i moja malenkost.

Svi smo se sa svojim koferima uredno i na vrijeme „nacrtali“ na aerodromu u Zagrebu i veselo poletjeli među oblake. U Kopenhagen smo sletjeli bez problema, samo smo malo čekali u avionu, jer nije bilo zemaljskog osoblja koje bi „prištekalo“ avion da možemo izaći. Ali i to je ubrzo prevladano, brzim korakom smo pronašli naš „gate“, odahnuli, poletjeli i sretno sletjeli u Stockholm. Kad smo stigli, odmah je Dijana, „šefica puta“ javila vozaču koji je čekao s natpisom „Goran Loje“. Raspravu o tome zašto je agencija od pet naših imena odabrala baš njegovo već smo prije okončali – to nije nikako bilo zato jer je jedino muško, već zato jer nema palatala i ima najkraće ime. Brzo smo pronašli traku za prtljagu oko koje smo se svi okupili, najprije veseli, potom sve ozbiljniji, onda malo u nevjerici i potom u ljutitom zaključku – naših kofera nema!

I tako je započela priča s koferima! Ljubazan gospodin nas je na šalteru obavijestio da je bila „kratka konekcija“ u Kopenhagenu, to jest da je bilo premalo vremena da se prebace koferi (jer nas je očito zemaljsko osoblje prekasno „prištekalo“). Pa su tako naši koferi ostali u Kopenhagenu. Što je puno bolje nego da su ih greškom poslali primjerice u Tokio! Nadalje nas je gospodin ljubazno svakog ispitaio kakav tko kofer ima (koje boje, tvrdi-meki, koliko kila i tako to, a Goran mu je pokazao i sliku svojega) i utješio nas da će koferi već danas stići na aerodrom u Stockholm. No, istaknuo je da je momentalno u Stockholmu snježna oluja, da su ceste samo donekle očišćene, da je promet u svojevrsnom kolapsu, a da je najavljeno i još snijega pa da nije siguran hoće li nam uspjeti do kraja dana i prebaciti kofere s aerodroma u hotel. Na ovu su vijest neki od nas samo zabrinuto pogledali u svoje lagane cipelice za hodanje po aerodromima, uz snažnu čežnju za zimskom obućom u koferima u dalekom Kopenhagenu.

Vezano uz snježnu oluju u Stockholmu, glavni su komentari bili da se u Zagrebu ceste bolje čiste, osim baš kada padne jako puno snijega odjednom. A u Stockholmu se dogodilo upravo to. U tom smjeru treba odati priznanje vozaču kombija koji nas je do hotela vozio brzinom kao da na cesti snijega uopće nema. Dva su bila potencijalna objašnjenja – ili je izuzetno iskusan i spretna, ili nadoknađuje sat vremena koliko nas je dulje čekao tijekom naše potrage za koferima. S obzirom da smo sretno stigli, biti će da je bilo ovo prvo. U hotelu smo odmah otkrili da nijedna naša soba nema prozor. Snijegu su se po dolasku logično najviše razveselile Snježana P.

i Snježana M. Ova se druga doduše počela „za ozbiljno“ veseliti tek kad je s Dijanom T. kupila buce za snijeg sa „spajkovima“. Na akciji, u hotelu najbližoj trgovini s cipelama. Ekipe je potom, u nadi da će se koferi pojaviti najkasnije do jutra, isplanirala svoj put u Središnji ured zatvorsko-probacijske službe u Norrköping za sutra.

Koferi se do jutra i ujutro nisu pojavili u hotelu pa smo krenuli u oko 160 km udaljen Norrköping. Nas petero je na istom automatu kupilo 5 uzastopnih pojedinačnih karata za vlak, dvoje po jednoj cijeni, tri po drugoj. Nikome nije bilo jasno ni prije, ni tijekom ni nakon vožnje vlakom otkuda ta razlika u cijeni, a nije nam jasno ni dan danas. Nakon kratkog hoda sa stanice u Norrköpingu ugledali smo i svoju destinaciju. Službenici švedskog Središnjeg ureda srdačno su dočekali nas petero iz hrvatskog Središnjeg ureda u „special“ modnom izdanju, koje je uključivalo dva para „buca sa spajkovima“ koji škripe kad se hoda unutra jer nema snijega, jednu košulju „na sovice“, jednu majicu s prugama raznih boja i još neke detalje. Naravno, ispričali smo se da nam je prigodna garderoba možda još u Kopenhagenu, a možda i na aerodromu u Stockholmu. Potom smo se upoznali s organizacijom Švedske zatvorske i probacijske službe, njenim ciljevima, načinom rada (posebno RNR, suradnja sa zatvorskim sustavom i civilnim društvom, elektronički nadzor) izazovima s kojima se susreću u radu i razvoju, edukacijom službenika te s mjerama kontrole i nadzora rada službenika.

Nadasve ljubazni službenici objasnili su nam da na stanici ne možemo kupiti karte za vlak za natrag u Stockholm i pomogli su nam da ih kupimo internetom (sve na Dijaninu karticu). Srdačno smo se pozdravili i otišli na stanicu. Dok smo čekali vlak, na „displayu“ se odjednom nacrtao autobus umjesto vlaka. Glas je na stanici puno pričao, ali samo na švedskom pa smo se uputili hrabro i nadobudno tamo gdje su mnogi išli. Uspješno smo pronašli autobus i zadovoljno se „ugnijezdili“ u toplome, komentirajući što nas je sve do sada snašlo u ovoj državi, sretni što se vraćamo na toplo u hotel. A onda je odjednom autobus stao negdje i svi su izašli. Pa i mi. Gdje smo? Vidjeli smo željezničku stanicu prema kojoj su svi išli pa smo išli i mi (za Dijanom). U pokušaju lociranja gdje smo, poslikala sam tablu na stanici – možete ju vidjeti na slici. Dijana je potom natpis „izguglala“ i ispalo je da to nije grad, nego oznaka švedske željeznice, ha! Ipak, pronašli smo vlak koji je vozio prema Stockholmu, yes! Nakon vlaka, radost je donijela i vijest da su četiri kofera stigla u hotel. Svatko se od nas pet naravno potajno i nesebično nadao da je stigao upravo njegov kofer i da će imati sreće. Na kraju smo sreću imali svi jer je do našeg povratka u hotel došao i peti kofer. I time smo mislili da završava priča o koferima. Zašto ipak ne, o tome kasnije...

Nakon svih ovih dogodovština, uputili smo se u Probacijski ured u Uppsali 75 km udaljenoj od Stockholma, spremni na iznenađenja i Ups!-eve. Posjeta uredu je totalno neočekivano prošla sasvim mirno. Svi smo bez problema kupili karte, svi po istoj cijeni za tamo i natrag, za recimo vlak (drugačiji od onog za Norrköping – za Uppsalu vozi „Stockholm commuter rail“). Bili smo obučeni „kak se spada“, u uredu su nas ljubazno dočekali i pričali nam o neposrednom izvršavanju probacijskih poslova i vrstama tretmanskim programa koji se provode. Nakon razmjene informacija (radimo sve što i oni, samo oni malo dosta drugačije i u drugačijim uvjetima), sretno smo se i bez problema vratili u hotel. I zaključili da je s iznenađenjima u Švedskoj gotovo.

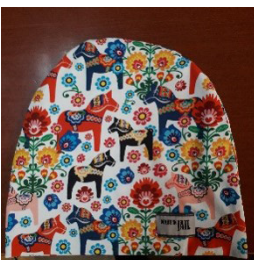

U tom duhu krenuli smo treći dan podzemnom željeznicom pa onda autobusom u Zatvor Täby oko 17 km udaljen od Stockholma. Na ulazu su nas dočekali Sami Tesfay, „Assistant Governor“ i Čedomir Škoro iz Sarajeva, koji je nakon rata otišao u Švedsku i ostao, radio kao pravosudni policajac i tako otišao u mirovinu. Pa sada kaže radi iz mirovine „kada mu se da i koliko mu se da“, kaže može se to tako, nije problem. I tako je započela hrvatsko-švedsko-engleska komunikacija u okviru koje su nas upoznali s

načinom izvršavanja kazne zatvora i sa super razvijenom suradnjom zatvorskog i probacijskog sustava. Potom su nas proveli po zatvoru i kroz pogon u kojem između ostalog šivaju kape. Na njima piše „Made in jail“ pa nam je to bilo turbo fora. Nakon što smo im ponudili „keš“, kartice i pitali za web-shop, svakome od nas poklonili su kapu. Mislim da su zaključili da Hrvati jako vole kape. Iako smo u zatvor došli podzemnom i autobusom, vraćali smo se vlakom i podzemnom, jer je Čedo rekao da je tako bolje.

Povratak u Zagreb nam je skoro prošao bez posebnih događanja. Sva sreća pa nam je Željka na aerodromu u Stockholmu slučajno na automatu „tipnula“ pet karata samo s jednim koferom. Neki Ups! nas je ipak našao. I tako je nastao problem nove vrste – kako koferu kojih smo se jedva „dočepali“ vratiti u Zagreb? Ponovo koferi, ponovo šalter i ljubazna službenica koja se ponašala kao da je to sasvim normalna situacija koja se događa svima. Proglasila nas je grupom, što smo i bili, pa je tako na primjer Snježana P. putovala s koferom Snježane M. I obrnuto.

I tako smo nekako i mi i koferi uspješno sletjeli u Zagreb. Osim što se kofer Snježane P. u povratku u Zagreb vratio sa strganim kotačem, ali tada smo već bili „doma“ pa je nekako bilo lakše.

Sve u svemu, bila je to jedna nezaboravna studijska posjeta, bilo je super i jako korisno i išli bi opet! Idući put možda ipak ljeteti 😊.

Snježana Maloić, Središnji ured za probaciju

POSJET KOREJSKE DELEGACIJE PROBACIJSKOM UREDU DUBROVNIK

Mi u probacijskoj službi uvijek smo otvoreni za suradnju sa raznim službama koje su posredno ili neposredno uključene u izvršavanje probacijskih poslova. Takve suradnje prilika su za razmjenu iskustava te procjenu i unaprjeđenje vlastitog rada. Najčešće se radi o europskim zemljama kroz čija smo se iskustva i mi razvijali i tražili svoj jedinstveni model rada ili o onima za koje smo mi već model prema kojem oni žele raditi i razvijati se. Međutim, ove godine u sklopu konferencije europskih probacija, u probacijskom uredu Dubrovnik imali smo priliku ugostiti kolege iz korejske probacije. Njihova delegacija sudjelovala je na konferenciji europskih probacija (CEP) koja se održavala od 18. – 20. listopada 2022. u Dubrovniku, u hotelu Sheraton, i željeli su iskoristiti posjet Hrvatskoj da posjete Probacijski ured Dubrovnik. Posjet je organiziran inicijativom Ministarstva pravosuđa Republike Koreje prema hrvatskoj ambasadi u Koreji, a delegaciju su činila 2 probacijska službenika iz probacijskih ureda, jedna službenica iz nacionalne forenzičke bolnice i jedna zamjenica voditelja probacijskog ureda.

U najavi svog susreta istaknuli su da se žele posebno osvrnuti na ljudska prava, probaciju tijekom pandemije COVID-19 te razmijeniti iskustva i mišljenja o probacijskim sustavima. Pripremili su upitnik sa 30-ak pitanja, vezano za povijest i razvoj probacije u Hrvatskoj, kvalifikacije koje su potrebne probacijskim službenicima, posebne programe koji se provode, odnos stanovništva prema osobama uključenima u probaciju itd...

Za nas je predstavljalo veliki izazov u dva sata, koliko je trajao posjet, odgovoriti na sva njihova pitanja i približiti im naš sustav, a saznati i nešto više o njihovom, o kojem smo znali malo. Obzirom da je cijelu komunikaciju trebalo prevoditi sa hrvatskog na korejski i obrnuto, za naša je pitanja ostalo malo vremena. Ipak, ono što smo izdvojili je da imaju praksu ocjenjivanja u oba hijerarhijska smjera - voditelji ocjenjuju službenike ali i službenici voditelje. Nadalje, njihovi službenici su većinom specijalizirani za određenu vrstu probacijskih poslova. Ono što nas je posebno dojmilo je da ih se otprilike svako 6 mjeseci seli po različitim uredima, nerijetko dosta udaljenim od mjesta stanovanja. U tim mjestima organizira se smještaj za njih ali ne uvijek i za njihove obitelji, pa onda žive po modelu da rade preko tjedna, a vikendom se vraćaju obiteljima. Preseljenje se može odbiti, ali to ima određene reperkusije na daljnji rad i napredovanje. Gosti su iskazali svoje oduševljenje organizacijom konferencije i gostoprimstvom tijekom cijelog boravka u Dubrovniku, a oni su nas dirnuli poklonima koje su se potrudili donijeti usprkos dugom putovanju.

Zaključili smo da nas raznolikost uvijek obogaćuje, ponekad u smjeru da više cijeniš ono što imaš, a ponekad u smjeru da dobiješ poticaj za neke promjene.

Katarina Rana Gluhan, Probacijski ured Dubrovnik

JOB SHADOWING U IRSKOJ

Probacijski službenici Jozo, blažen među ženama, Ivana Š., Lara, Ivana A. i Mirjana, iz ureda u Dubrovniku, Splitu i Zagrebu usavršavali su se u Probacijskom uredu u Irskoj u Dublinu u razdoblju od 26. rujna do 30. rujna 2022. godine, gdje su se imali prilike upoznati sa radom njihove probacijske službe, poznatoj po dugogodišnjoj tradiciji.

Glavna „domaćica“ i kreatorica programa „Job shadowinga“ gđa. Lisa Anderson svoj zadatak shvatila je veoma profesionalno, pripremila nam zahtjevan i sadržajan program ne znajući da joj je u posjet došla grupa opuštenih Dalmatinaca od kojih jedna živi i radi u Zagrebu. Osim zahtjevnog radnog ritma, izazov je predstavljao i specifični dublinski akcent, dubok i teško razumljiv, pa se tako nerijetko moglo čuti „little bit slower please“ što su naši domaćini sa simpatijama prihvaćali i trudili se biti što je moguće razumljiviji. Tijekom intenzivnog dnevnog rasporeda posebno smo se radovali pauzama „on the roof“, gdje smo uz prekrasan pogled na Dublin uživali u ležernijoj i spontanijoj atmosferi ćaskajući uz čaj sa irskim kolegama.

A sada malo i o onome što smo vidjeli i naučili.....

Probacijska služba u Dublinu ima razvijenu mrežu različitih oblika tretmana, podrške i usluga za osuđenike s ciljem sprječavanja daljnjeg počinjenja kaznenih djela, pružanja podrške pri uključivanju u svakodnevni život te unaprjeđenju njihovog životnog funkcioniranja. Postoji cijeli niz programa usmjerenih na individualne potrebe osuđenika, koji se provode ne samo u probacijskim uredima, već i u dobro povezanoj mreži vanjskih pružatelja usluga. Također, bilo je lijepo svjedočiti iznimnoj suradnji među različitim dionicima sustava u kojem svaki od njih ima jasnu ulogu, ali isti cilj (sigurno društvo) koji bez takvog pristupa nije moguće ostvariti.

I na kraju što za kazati, osim veliko hvala svima koji su sudjelovali u realizaciji ovog projekta i omogućili nam da budemo „barem nakratko“ dio europske probacijske obitelji.

Ivana Amižić, Probacijski ured Split

GRONINGEN

U okviru projekta „Jačanje zaštite ljudskih prava i javne sigurnosti kroz unaprjeđenje kapaciteta probacijske službe“ čiji je nositelj Uprava za zatvorski sustav i probaciju, a koji se financira iz Norveškog financijskog mehanizma 2014. – 2021., djelatnice probacijskih ureda Zagreb I, Zadar i Split od 7. do 11. studenoga 2022. godine sudjelovale su na stručnom usavršavanju - „job shadowing“ u probacijskoj službi u Groningenu.

Četvero službenica imalo je priliku upoznati se s radom probacijske službe na sjeveru Nizozemske. Prezentirana im je struktura i organizacija probacijske službe, uvjeti rada, zakonski okvir i poslovi koje obavljaju probacijski službenici uz naglasak na misiju probacijske službe, a to je stvaranje sigurnijeg društva.

Prvog dana posjete probacijske službenice posjetile su Exodus - „kuću na pola puta“, koja uvjetno otpuštenim osuđenima, pruža mogućnost smještaja ukoliko ga nemaju ili ako tako procijeni probacijska služba, odnosno psiholog unutar Exodusa koji je, također, zadužen za praćenje ponašanja osuđenika i kao podrška osoblju koje je s osuđenima svakodnevno u kontaktu (socijalni radnik, noćni nadzornik). Na ulazu u Exodus srdačno nas je dočekao Šemso Ramik iz Kraljevice (nigdje bez naših), koji 20 godina radi u Exodusu i to mu je dodatni posao. Objasnio nam je način rada u ovoj organizaciji i pričao o svojim iskustvima u radu s osuđenima. Šemso, osim ovog posla, već 30 godina radi na poslovima pravosudnog policajca u strogo čuvanom zatvoru. Ispričao nam je anegdota kada je jedan njegov korisnik iz Exodusa vraćen u zatvor u kojem ga je opet dočekao on i osuđenikovoј nevjerici kada ga je ugledao, ovog puta u uniformi. (2 slikice sa Šemsom)

Šemso bi se s nama nastavio družiti, ali služba je služba, a družba, družba te su probacijske službenice dalje nastavile same...

Nakon posjete Exodusu, probacijskim je službenicama iz Hrvatske omogućena je posjeta zatvoru u mjestu Veenhuizen, pola sata vožnje automobilom od Groningena. Putem smo uvježbale nizozemski akcent, ali se nismo pripremile da će nas naš vozač ostaviti ispred krivog zatvora, devet km udaljenog od pravog odredišta ... I tako smo se našle usred polja (koja su, za razliku od hrvatskih, obrađena) u Nigdjezemačkoj. Srećom, budući da su hrvatske probacijske službenice snalažljive, brzo su kontaktirale pravi zatvor, ali ni tu nije prošlo bez poteškoća jer, kako su tada saznale, u ovom dijelu Nizozemske ima više zatvora ... A onda je doživljaj upotpunila i „marica“ koja ih je napokon odvezla na odredište gdje ih je primio upravitelj zatvora s kojim su u obilasku zatvora i slušajući o njegovoj povijesti, provele cijelo poslijepodne. (slikica ispred krivog zatvora)

Već prvog dana posjete postalo nam je jasno kako su cjelokupno društvo i njegove institucije i organizacije sinergijski usmjerene na jedan te isti cilj: sigurnost i prosperitet nizozemskog društva.

Probacijski službenici:

Jasna Juričić, Probacijski ured Zagreb I,

Ivana Dragoslavić, Probacijski ured Zadar,

Tanja Kolega Sambol, Probacijski ured Zadar

Ana Marija Vukušić, Probacijski ured Split

SU na tajnom zadatku....

Veliki medijski pritisak, možda jedan od najvećih u povijesti SU, desio se početkom rujna ove godine. Ne samo desio, nego i prelio po svim PU i naravno SU... Kako je i stari dobri prof. Baltazar „mislio, mislio pa smislio“, tako je i sada odlučeno da treba hitno djelovati. I tako je pokrenuta operacija TAJNI zadatak kodnog imena ŽKM/ SP.

No, krenimo redom, biti tajni agent na javnom prostoru nije ni laka ni mala stvar, valjalo se pripremiti za taj zadatak, ali kao što inače biva, u kratkom vremenskom periodu (rok je bio jučer. Kako god, nisu ni tajni agenti „pali s kruške“ znaju i oni par trikova koje uvijek čuvaju u rukavu, pa su se i ovom prigodom hrabro suočili sa situacijom i izazovima.

1. Strateški odrediti lokaciju akcije – tu dolazi do tehničkih problema, jer je budžet ograničen, munjevitom akcijom doskočili smo problemu suzivši lokacije na 6 područja djelovanja.
2. Mudro odrediti prioritete: gdje ići i koga posjetiti – riješeno metodom eliminacije (ustanove koje imaju veći broj naših klijenata dobiše prednost)
3. Zadani vremenski okvir, obzirom smo iskusni terenski agenti (ili smo to nekad bili) najavili smo familiji i prijateljima da narednih cca tri tjedna ne računaju na nas. Oni koji su se najviše radovali toj najavi, vjerovali ili ne, bila su naša rođena djeca, a ni „bolje polovice“ nisu zaostajale za njima (no nisu to tako javno obznanili - i dobro da nisu).
4. Sredstvo rada: ovako zahtjevan zadatak traži ipak malo sofisticiraniju opremu, pa smo uspjeli osigurati barem bolji auto (bilo je pokušaja sabotaze – neuspješno).
5. Najteži dio, srce same operacije: kako će SU operirati na području djelokruga PU u tajnosti. Pa i to se može, odete taj dan na područje npr. PU Zagreb II i na licu mjesta ih izvijestite o svom „borbenom“ djelovanju. Vratile smo se, zar ne?????

Pa i to se može, odete taj dan na područje npr. PU Zagreb II i na licu mjesta ih izvijestite o svom „borbenom“ djelovanju. Vratile smo se, zar ne?????

Zaključak ove opsežne i zahtjevne operacije:

GPS ne radi svugdje, ali zato dobra, stara, papirnata karta i postoji! I ljudi uz cestu.

Tko kaže da se u tri tjedna ne može obići 37 pravnih osoba, od Gline pa do Osijeka na istoku i Čakovca na sjeveru, ne govori istinu, dokazano može (naravno, ne treba spomenuti da vam to treba biti jedini posao koji radite).

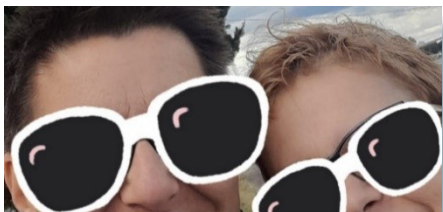
Zaista, zaista dragi moji PSovci,

itekako smo osvijestile da kad se ide na teren treba ponijeti adekvatnu opremu (odjeću, obuću, rezervnu gumu, hranu...) i napraviti doooobar plan. Ima toliko mogućnosti za istražiti prirodne znamenitosti Lijepe naše: nadisati se svježeg zraka, gaziti po blatnjavim stazama azila za životinje, konjskim drekima u konjičkim klubovima, klijenta zamijeniti za beskućnika (ova mi je najjača , izbjegavati poplavljene ceste (ah, opet Kupa) i još puno takvih malih radosti koje, ako po cijele dane sjedite u uredu kao mi, itekako cijenate.

Čuti drugu stranu priče, strahove i nadanja tih naših hrabrih suradnika koji se svakodnevno susreću s našim klijentima, od kojih ponekad imaju glavobolje i treme, a ponekad i ponudu za posao nakon „odrađene smjene“, neprocjenjivo je. A hvale vezano uz suradnju s PSovcima, glazba su za uši.

Naravno, povratak u stvarni svijet nakon toliko vremena provedenog u tajnom djelovanju činio se prilično brz i grub... ne zato što smo se vratili u svakodnevicu, nego zato što je valjalo sve to napisati i uobličiti na pravilan način, odgovoriti i sebi i drugima na postavljena pitanja i izazove, te nakon pomno odabranih riječi isto proslijediti prema prof. Baltazaru ili... ups... nekom drugom...

Tajne agentice: SP i ŽKM

JOB SHADOWING U NORVEŠKOJ

Probacijski službenici iz ureda u Varaždinu, Požegi, Rijeci i Splitu od 4. do 8. travnja 2022. godine sudjelovali su na stručnom usavršavanju prema principima tzv. „job shadowinga“ u probacijskim uredima u Norveškoj smještenima u gradovima Kristiansand i Arendal.

Riječ je o aktivnosti koja se provodi u okviru projekta „Jačanje zaštite ljudskih prava i javne sigurnosti kroz unaprjeđenje kapaciteta probacijske službe“ čiji je nositelj Uprava za zatvorski sustav i probaciju, a koji se financira iz Norveškog financijskog mehanizma 2014. – 2021.

Tom prigodom ukupno šest probacijskih službenika imalo je priliku upoznati se s radom norveške probacijske službe. U pratnji kolega iz Norveške, probacijski službenici posjetili su Kaznionicu u Agderu, žensko odjeljenje Evje i „kuću na pola puta“ u Solholmenu kao i pravne osobe pri kojima osuđenici izvršavaju sankciju rada za opće dobro. Prezentirana su im iskustva i izazovi s kojima se norveška probacijska služba susreće u radu, iskustva u primjeni elektronskog nadzora te načinu provođenja tretmanskih programa, izobrazbi probacijskih službenika, suradnja sa zatvorskim sustavom u pripremi osuđenika za uvjetni otpust i rad s uvjetno otpuštenim osuđenikima.

Kroz stručno usavršavanje prema principima tzv. „job shadowinga“ probacijskim službenicima omogućena je kvalitetna razmjena iskustva i stjecanje uvida u direktni rad s osobama koje su uključene u probaciju, a u cilju uspostavljanja daljnje suradnje te implementiranja primjera dobre prakse u hrvatski probacijski sustav.

Za kraj želimo istaknuti kolege iz Norveške kao vrijednost i dobit ovog „job shadowinga“. Njihova stručnost, spremnost na dijeljenje znanja i iskustva te trud i vrijeme koje su uložili u ovom procesu zaista su hvalevrijedni. Kao domaćini nisu samo ispunili naša očekivanja već su ih nadmašili.

Ivana Vuković, Probacijski ured Split

PROJEKT „JOB SHADOWING“ – POSJET NORVEŠKIH KOLEGA RIJECI I RIJEČANA NORVEŠKOJ

Probacijski ured Rijeka je tijekom proljeća 2022. imao veliku čast i zadovoljstvo sudjelovati u stručnom usavršavanju prema principima tzv. „job shadowinga“ razmjenjujući iskustva, stječući nove uvide i istražujući nove mogućnosti kroz dijalog sa kolegama iz norveške probacijske službe. Riječ je o aktivnosti koja se provodi u okviru projekta „Jačanje zaštite ljudskih prava i javne sigurnosti kroz unaprjeđenje kapaciteta probacijske službe“, čiji je nositelj Uprava za zatvorski sustav i probaciju, a koji se financira iz Norveškog financijskog mehanizma 2014. – 2021. Dvoje norveških kolega – Isabell Glad i Joacim Bartholdsen su bili dragi gosti Probacijskog ureda Rijeka u periodu 21.-24. ožujka 2022., a probacijske službenice Probacijskog ureda Rijeka Dijana Lovrić i Tajana Topo Kero su se upoznale s radom norveških probacijskih ureda smještenima u gradovima Kristiansand i Arendal u periodu 4.- 8. travnja 2022.

„Job shadowing“ omogućava uspostavljanje kvalitetne suradnje između kolega različitih država te nudi mogućnosti implementacije primjera dobre prakse u nacionalni probacijski sustav, a osobni doživljaj sudjelovanja u „job shadowingu“ doprinosi profesionalnom i osobnom razvoju svakog dionika. Kroz „job shadowing“ dolazi do recipročnog učenja, razmjene ideja, istraživanja novih mogućnosti, davanja i primanja povratnih informacija od kolega, ali i ne manje važno – do unaprjeđenja suradnje te stvaranja veza i odnosa među kolegama različitih država.

Prilikom dolaska norveških kolega Isabell Glad i Joacima Bartholdsen Probacijski ured Rijeka je pokušao spojiti ugodno s korisnim. Željeli smo u tih nekoliko dana norveškim kolegama približiti kako funkcionira sustav hrvatske probacije općenito, na koji način se provode sankcije, koja je uloga i zadaća hrvatskih probacijskih službenika, s kim sve probacijska služba surađuje, koje su regionalne specifičnosti rada riječkog ureda te sve to spojiti sa ugodnim druženjem i kratkim predstavljanjem kvarnerskog i riječkog duha tijekom terenskih obilazaka. Posjet pravnim osobama u kojima naši osuđenici izvršavaju sankciju rada za opće dobro smo iskoristili i za do-

bivanje uvida o različitim tipovima pravnih osoba gdje se izvršavaju sankcije, konkretnim vidljivim rezultatima koje osuđenici stvaraju tijekom izvršavanja sankcije, razmjenu povratnih informacija sa osuđenima koji su zatečeno na licu mjesta pri izvršavanju sankcije, ali i za gotovo turističko iskustvo riječkih i kvarnerskih uličica, naselja, znamenitosti i ljepota.

Posjetili smo Udrugu Depaul, Kuću utočišta – dnevni centar te „Be-vrt“ – (vrt beskućnika), gdje su se norveške kolege upoznale s angažmanom naših osuđenika koji izvršavaju sankciju rada za opće dobro u navedenoj udruzi, ali i sa pružanjem usluga koje navedena udruga nudi osuđenima/bivšim zatvorenima, koji nakon izlaska iz zatvora nemaju odgovarajući smještaj. Navedena Udruga pruža beskućnicima temeljne usluge prehrane i higijene, zdravstvene usluge, psihosocijalnu podršku, pomoć u ostvarivanju zaposlenja, mirovine i socijalnih prava, pravnu pomoć

te edukativne sadržaje. Usredotočeni su osobito na prevenciju beskućništva provođenjem specijaliziranih programa, kao što su program rehabilitacije za ovisnike o alkoholu i povećanje zapošljivosti beskućnika i ostalih marginaliziranih skupina.

Upoznali smo norveške kolege i sa suradnjom sa Gradskim društvom Crvenog križa Opatija te sa pozitivnim iskustvima navedene pravne osobe u pogledu suradnje s probacijskom službom i samim osuđenima. Kao primjer dobre prakse prezentirani su slučajevi osuđenika koji su nakon završetka izvršavanja sankcije nastavili motivirano volontirati u navedenoj pravnoj osobi. Posebno smo zahvalni ravnateljici GD CK Opatija, Đani Pahor, na samoinicijativnoj organizaciji vođene ture za nas i naše norveške goste po opatijskoj atrakciji - Amerikanskim vrtovcima, a predivan sunčani dan smo iskoristili i za pauzu za kavu na poznatoj opatijskoj šetnici Lungomare.

Riječke boje smo branili i posjetom kulturnoj značenosti i ujedno pravnoj osobi s kojom surađujemo prilikom upućivanja osuđenika na izvršavanje sankcije rada za opće dobro - Hrvatskom narodnom kazalištu Ivana pl. Zajca. Tamo smo na licu mjesta vidjeli dio kazališta koji je obnovljen te mu je prenamijenjena funkcija uz svesrdni angažman naših „rodovaca“, kao i izložbu, u čijem su

postavljanju također svoj doprinos dali naši osuđenici.

Uz terenski posjet Kostreni i završno druženje sa načelnikom sektora Goranom Brkićem i tadašnjom ravnateljicom Uprave za zatvorski sustav i probaciju Janom Špero završilo je, po našem mišljenju, prekratko hrvatsko druženje sa norveškim kolegama. Pustolovina koja je krenula u Rijeci će se nastaviti u zemlji Vikinga samo nekoliko tjedana poslije, s time da su u Norvešku s nama Riječankama putovale i kolege iz drugih ureda – Tanja Trkulja iz PU Varaždin, Ivana Vuković i Jadranka Čaljkusić Ivanović iz PU Split te Domagoj Petrović iz PU Požega.

Razmjenjujući informacije sa norveškim probacijskim službenicima može se zaključiti da je organizacija rada probacijskih ureda u Norveškoj organizirana drugačije nego u Hrvatskoj, pri čemu se stavlja naglasak na stručnu specijalizaciju i dodatnu specifičnu edukaciju probacijskih službenika za određeno područje (npr. rad sa ovisnicima i sl.). Suradnja sa sudovima je na značajnije višoj razini nego u Hrvatskoj, pri čemu je probacijska služba svojevrsni ravnopravni partner sucima pri donošenju odluka, budući da je probacija kroz praćenje i davanje mišljenja i prijedloga vezanih uz osuđenike aktivno uključena u sve faze sudskih procesa. Ne moramo posebno napominjati da je pri tome odnos

sudaca naspram probacije usmjeren kao prema ravnopravnom, značajnom i vrijednom suradniku u postupku, a suci respektiraju i uvažavaju mišljenje probacije.

Probacijska služba u Norveškoj ima razvijenu mrežu različitih oblika tretmana, podrške i usluga koje se nude osuđenima s ciljem prevencije recidiva te pružanja podrške pri inkluziji u svakodnevni život te unaprjeđenju svakodnevnog životnog funkcioniranja. Ovdje govorimo o cijelom dijapazonu na korisnika/osuđenika i njegove individualne potrebe usmjerenih programa. Oni se provode ne samo u norveškim probacijskim uredima, već u vrlo dobro povezanoj i koordiniranoj mreži pružatelja tih usluga (outsourcing) – od zdravstva (npr. specijalno educirani psihijatar vodi grupe počinitelja seksualnih delikata), sustava socijalne skrbi (unaprjeđenje roditeljskih vještina i sl.) do neprofitnog sektora (treninzi životnih i socijalnih vještina itd.). Pri tome probacijski službenici imaju mogućnost diskrecione procjene te imaju ovlast počinitelja uputiti na uključivanje u neki od tih programa bez da pri istome i sud donosi odluku, a za osuđenika je obvezujuća.

Pri donošenju takvih mišljenja i odluka norveški osuđenici također imaju aktivnu ulogu. Naime, rad probacijske službe se temelji upravo na razvijanju odnosa sa osuđenima, i to odnosa povjerenja. Pri tome se kao svrha osuđenikovih dolazaka u probaciju gleda u smjeru preuzimanja odgovornosti za vlastiti život i postupke, a ne kao dio kazne/sankcije. Preuzimajući odgovornost za vlastiti život i postupke i bivajući motivirani da im se životni uvjeti promijene na bolje osuđenici sami participiraju u osmišljavanju i određivanju programa u koje će se uključiti.

Suradnja s pravnim osobama u kojima osuđenici izvršavaju rad za opće dobro je šarolika, kao i u Hrvatskoj, te iako imaju veliki broj pravnih osoba u koje mogu uključiti osuđenike na izvršavanje sankcije u realitetu kvalitetno surađuju samo s dijelom tih osoba. Ono što su Norvežani uočili kao primjer dobre prakse u Hrvatskoj je činjenica da mi s pravnim osobama u kojima se izvršava sankcija sklapamo ugovor, dok se kod njih suradnja s pravnim osobama svodi isključivo na usmeni dogovor. S druge strane kao primjer pozitivne prakse u Norveškoj možemo spomenuti osnaživanje suradnje s pravnim osobama na lokalnoj razini kroz organiziranje zajedničke večere i druženja pravnih osoba iz lokalne zajednice, a koje financira probacija.

Kao primjer dobre prakse izdvojili bismo i grupu osuđenika koji izvršavaju sankciju rada za opće dobro formiranu na inicijativu probacijskih službenika. Naime, osuđenima je kao alternativa kazni zatvora zbog neplaćenih novčanih kazni izrečen rad za opće dobro. Zbog nekih njihovih karakteristika (zdravstvenog stanja, zlouporabe sredstava ovisnosti, psihičkog stanja...) bilo je teško pronaći odgovarajuću pravu osobu unutar zajednice. Slijedom navedenog na inicijativu probacijskih službenika formirana je grupa osuđenika unutar koje se bave obradom neiskorištene drvene građe, a pod nadzorom probacijskog službenika.

Za kraj bih željela naglasiti moju zahvalnost na prilici za ovako korisno i obogaćujuće iskustvo. Svako bih preporučila svim kolegama da iskoriste neku eventualnu buduću mogućnost da se uključe u jobshadowing projekte. Osim svih benefita na profesionalnoj razini ja bih posebice naglasila onaj nemjerljivi ljudski dio - stvaranje srdačnih odnosa s drugim kolegama iz inozemstva. Hvala na svemu od srca Isabell i Joacimu, ali i svim ostalim norveškim kolegama. Kolege, gosti i domaćini za poželjeti!

Tajana Topo Kero, Probacijski ured Rijeka

PISMO DJEDU MRAZU

Dragi Djede Mraze,

ovo pismo piše ti hrvatska probacija. Za početak kako si? I da, ima li kod tebe u Laponiji probacijska služba? Vidjeli smo ove godine razne službe: norvešku, irsku, nizozemsku, latvijsku, portugalsku i švedsku. Planira se i novi projekt pa da posjetimo i laponsku. Ili toga nema kod tebe u Laponiji? Mi ti volimo nova iskustva, tako da nas obavezno pozovi. Možemo ti i napraviti jednu ako nemaš. Onako prvu, sa ZPIS-om, SPP-om, PPP-om, tretmanskim programima i elektroničkim nadzorom.

Odmah da ti kažemo i da smo bili jako dobri. Radili smo s našim klijentima, išli smo na teren (šumski putovi, makadam, kiša, snijeg, trajekti...), radili smo i s našim suradnicima, radili smo razne projekte, išli na edukacije i tako to, sada već znaš kako to ide. Počeli smo raditi i „probacijsku kuharicu“. Učili smo i kako stavljati elektroničke narukvice i još ćemo učiti. Stvarno si nam dao i lijepa putovanja ove godine. Nekima i kuhinje, hladnjake, klime, a posebno si se potrudio u Osijeku. A bilo je i aktivnosti „zvučnjaka“ da nam psihosocijalna klima ostane na razini. Posebno ti hvala i što si odnio koronu, ne vratila se nikad više. Po svemu tome znamo da ti nas voliš. Pa ti zato i pišemo svake godine.

A sada da prijedemo na stvari za sljedeću godinu. Znaš, neki naši uredi jako, jako bi trebali bolji prostor. Nije da se mi sami ne trudimo, ali nekad baš teško ide. U nekim uredima trebalo bi i više službenika, posebno u Varaždinu. Posebno ti nama čuvaj naše upravne referente, a i još nam ih treba. Arhiva nam već dugo „šteka“, molim te usmjeri nas gdje živi to „potrebno sustavno rješenje problema na nacionalnoj razini“. Donesi nam i vježbenika, a možda i kojeg umirovljenika na četiri sata. Ubaci i koji lap-top u svoju vreću, a može i nove mobitele za urede i svakako printere za upravne referente. Možda za promjenu i „aute terence s bluetoothom“. Voditeljima probacijskih ureda daj puno rukovodećih i drugih kompetencija. I svima nama. Dodatak na plaće i dalje ti naša probacija nema. Svima smo se obraćali, slabo je bilo koristi, pa evo i kod tebe da opet probamo. A i veće koeficijente trebamo pod hitno.

Za pomoć oko putnih naloga puno ti hvala, ali ajde to ponovo vidi. Svakako probaj spasiti Martinu Rakić, zatrpali će ju papiri, a i printer-kopirka će nam krepiti. Što se pak ZPIS-a tiče, pomozu kako god znaš! Pomozu IN 2 i informatici i Bruni Žderi, pomozu njemu da pomogne nama. I da, bilo bi super da konačno validiramo taj naš SPP. Pomozu i da rad za opće dobro bude što manja sankcija probacijskom službeniku, a što veća korist osuđeniku i društvu. Ako ti ostane snage, daj nam i kvalitetnih projektnih prijedloga i super nove financijske perspektive.

Okolo svega napisanog i ostalog možeš pitati i naše drago probacijsko Biće (punim imenom Bit Će), koje je dobro upoznato s našim potrebama i željama. Za njega sam i ja tek nedavno čula.

Dragi Djede Mraze, želimo ti sretan Božić i uspješnu novu godinu. Ako možeš ispuniti naše želje onda dobro, a ako ne budi nam svejedno zdrav i sretan, probati ćemo sljedeće godine opet... Bilo bi nam samo jako važno da ne bude neki medijski ili drugi veliki „dar mar“ sljedeće godine, a i da ovaj od ove godine prođe kako treba. Na to molimo te posebno pazi.

Pomozi i našim klijentima i suradnicima i sjeti se nas i naših obitelji. I donesi punu svoju crvenu vreću zdravlja svima. Toliko za sada. Ovo pismo ćemo staviti i na internet da vidiš, a i svi. Da ne bi bilo, nismo znali 😊.

Voli te tvoja hrvatska probacija

P.S. I da, odnesi ovu inflaciju, daj da nam euro bude dobar, daj da ulje još više pojeftini, da se ne divlja s cijenom benzina, struje, drva, plina i pazi da nam kava uskoro ne bi koštala kao u Bruxellesu. Ili daj da plaće budu kao u Bruxellesu, to bi možda bilo najbolje.

P.S. Nek si ti nama krenuo 😊.

Pismo poslala Snježana Maloić

